

forskere fra den store verden med nordisk middelalder som arbejdsfelt. Nærværende nummer har bidragydere fra både Australien og Amerika. Samtidig er dog også i Skandinavien bosiddende filologer og historikere bidragydere. Historikere vil ikke mindst bemærke Nanna Damsholts afhandling om kongemagten i kongelige danske diplomers arengaer 1140–1223 og Erling Ladewig Pedersens opposition ved dr. Anne Riisings disputats om de middelalderlige danske prædikener.

Forekomsten af just disse to overordentlig læseværdige arbejder bringer dog anmelderen en smule i vildrede med hensyn til tidsskriftets linje. Er det helt hensigtsmæssigt at lade afhandlinger, der dog vel især fungerer som indlæg i den danske videnskabelige diskussion, fremkomme i en engelsksproget publikation, der tilmed er specielt fornemt udstyret i bogform med stift bind, guldtryk etc.? I så fald efter hvilke retningslinjer udvælges da de afhandlinger, der ikke bør udkomme på nationalsproget? Endnu større undren vækker det foreløbigt forholdsvist begrænsede afsnit med anmeldelser, idet ca. halvdelen af de behandlede arbejder ikke synes at have den fjerneste berøring med nordiske forhold.

Helge Paludan

Hans Andersson: Urbanisierte Ortschaften und lateinische Terminologie. Studien zur Geschichte des nordeuropäischen Städtewesens vor 1350. (Kungl. Vetenskaps- och Vitterhets-Samhället, Göteborg, 1971). 281 s.

Forfatteren ønsker at yde et bidrag til middelalderens by- og bebyggelsehistorie og undersøger til den ende,

hvorledes den latinske betegnelse i kilderne er for byer og bymæssige bebyggelser i Sverige og Danmark. Til yderligere sammenligning drages også (dog lidt mindre fuldstændigt) Westfalen ind. Der foretages derpå en kvantitativ analyse af forekomsten af forskellige betegnelser for begrebet »by«. Resultatet bliver et af de negative forskningsresultater, der udmærket kan gå hen at få en positiv værdi; det viser sig nemlig, at betegnelserne er overordentlig varierende og ikke mindst retter sig efter lokale sproglige forhold. Forfatteren fortjener tak for at have hindret andre forskere i at drage forhastede slutninger af anvendelsen af bestemte latinske betegnelser for bybegrebet i kilderne.

Helge Paludan

Tue Gad: Helgener. Legender fortalt i Norden. (Rhodos, 1971). 287 s.

Det er sjældent, man kan karakterisere en håndbog som fornøjelig og charmerende, men det er faktisk tilfældet med dr. Tue Gads alfabetisk ordnede redegørelse for de helgener, som blev dyrket i nordisk middelalder. I sin disputats, *Legenden i dansk middelalder*, 1961, betragtede han hovedsagelig legenderne som rent litteraturhistorisk fænomen, men skønt hans nye bog i vid udstrækning behandler det samme stof, sker det ud fra en anden synsvinkel, idet hensigten her er at indføre læseren i en yderst vigtig del af den middelalderlige forestillingsverden. Det er lykkedes i betydeligt omfang. De indledende kapitler om helgendyrkelsens oprindelse, relikvier, helgendage og liturgi, kanonisering, legendens natur og overlevering, mirakler og helgenbilleder danner tilsammen en over-